

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie
1.3 Departamentul	Relații Internaționale și Istorie Universală
1.4 Domeniul de studii	Relații internaționale și studii europene
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu/Calificarea	Relații internaționale și studii europene

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Originile civilizației europene. Stat și societate în Imperiul Roman						
2.2 Titularul activităților de curs							
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS-DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 Din care: curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	3.5 Din care: curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe:					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren:					7
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri:					7
Tutoriat:					3
Examinări:					2
Alte activități:					
3.7 Total de ore de studiu individual	33				
3.8 Total de ore pe semestru	75				
3.9 Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	
4.2. De competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	
5.2. De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe Profesionale:	● Capacitatea de a analiza sursele contemporane în contextul lor istoric, prin studierea în comun și discutarea surselor în paralel; ● Stăpânirea terminologiei specifice în probleme de structură instituțională la nivel politic, administrativ, social și religios; ● Capacitatea de identificare și analiză primară a diferitelor perspective ale surselor asupra fenomenele istorice-cheie în evoluția statului roman imperial ● Explicare unor momente istorice cheie, cât și a implicațiilor acestora la toate nivelele societății romane imperiale; ● Interpretarea reacției factorilor politici, militari și administrativi în contextul momentelor istorice respective; ● Explicarea importanței vitale a utilizării în paralel a mai multor surse / mai multor categorii de surse pentru înțelegerea fenomenelor politico-sociale. ● Analiza unui fenomen politico-religios roman imperial semnificativ prin metoda teză-antiteză-sinteză. ● Dezvoltarea unei capacități de conștientizare a moștenirii politice, instituționale, sociale și religioase comune a Imperiului Roman în spațiul european și a elementelor de coeziune pe care aceasta le-a creat;
Competențe Transversale:	● Promovarea acestei moșteniri ca scară de valori mentală în societatea actuală; ● Dezvoltarea unei rigurozități științifice ca bază de analiză pentru orice tip de fenomen politico-social. ● Conștientizarea nevoii de formare continuă; utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare, pentru dezvoltarea personală și profesională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1.Obiectivul general al disciplinei	● cunoașterea și înțelegerea experiențelor politice și securitare ale lumii antice, parte importantă a moștenirii culturale universale
7.2.Obiectivele specifice	● familiarizarea studenților cu elementele generale ale istoriei Imperiului Roman; ● familiarizarea studenților cu structura statală romană imperială, inclusiv cu evoluția acesteia și moștenirea instituțională la nivel european; ● dobândirea de către studenți a capacității de analiză primară a surselor contemporane, individual și în paralel, în vederea obținerii unui tablou cât mai complet al fenomenelor istorice și al impactului lor asupra contemporanilor; ● obținerea unei imagini generale a interacțiunii diferitelor categorii socio-politice romane imperiale în cadrul procesului istoric.

8. Conținuturi

8.1.Curs	Metode de predare	Observații

1. Introducere în studiul istoriei Imperiului Roman. Problematică, surse istorice, periodizare	Prelegere, problematizare	
2. Discurs legendar și discurs istoric despre Epoca Regală	Prelegere, dialog, deducție.	
3. Structuri sociale în epoca republicană. Cetățenia romană. Raporturile dintre ordinele sociale	Prelegere, conversație euristică.	
4. Expansiunea circum-mediteraneană – etape, actori, consecințe (două prelegeri)	Prelegere, problematizare	
5. Criza Republicii și evoluția statutelor socio-civice	Prelegere, problematizare	
6. Modelul urban roman – morfologie și diseminare	Prelegere, conversație euristică.	
7. Augustus și organizarea imperiului în epoca Principatului	Prelegere, dialog, deducție.	
8. Structuri sociale în epoca Principatului	Prelegere, conversație euristică.	
9. Criza veacului al III-lea	Prelegere, problematizare	
10. Formule de guvernare în Antichitatea Târzie	Prelegere, conversație euristică.	
11. Problematică economică și structuri sociale în Antichitatea Târzie	Prelegere, dialog, deducție.	
12. Creștinism și păgânism în Imperiul Roman Târziu	Prelegere, dialog, deducție.	
13. Sfârșitul Imperiului Roman în Occidentul european. Moșteniri și impact istoric.	Prelegere, problematizare	

Bibliografie:

1 Surse :

Cassius Dio, *Istorie romană*, vol I-II, tr. rom Adelina Piatkowski, 1978-1985

Cicero, *Despre stat*, în *Opere alese*, tr. G. Guțu, Bucuresti, 1973

T. Livius, *De la fondarea Romei*, tr. rom. T. Vasilescu și alții, Bucuresti, 1959-1965

Plutarh, *Vietii paralele*, tr. rom. N.I. Barbu, biografiile lui: *Camillus*, vol. I, 1960, *T. Q. Famininus*- vol. II, 1963, *Paulus-Aemilius*, vol II, 1963, *C. Marius*, *L. C. Sylla*, *C. I. Caesar* vol. III, 1966, *M. Antonius* vol IV, 1969,

Polybios, *Istoriei*, tr. rom V. C. Popescu și A. Piatkowski, Bucuresti, I-1966, II- 1988, III- 1995, *Res Gestae Diui Augusti*, ed. J. Gajé, Paris, 1977,

<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection?collection=Perseus:collection:Greco-Roman>

<http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/>

LUCRĂRI GENERALE:

Alfoldi, G., *The Social History of Rome*, tr engl D. Braund, London, 1985,

Bianchi-Bandinelli, R., *Rome The late Empire*, tr.engl P. Green, Londra, 1971

Cambridge Ancient History, vol 8-14, Cambridge, Cambridge University Press, 2008-9

Crawford, M., <i>Roma republicana</i>, Bucuresti, tr. rom. M. Gramatopol, 1997, Cuq, E., <i>Manuel des institutions juridiques des romains</i>, Paris, De Martino, Fr., <i>Diritto e societ� nell'antiquita</i>, Roma, 1979. Etienne, R., <i>Le siècle d'Auguste</i>, Paris, 1970 ; Ferrary, J. L., <i>Plih�ellenisme et imperialisme, aspects idéologiques de la conquête romaine du monde hellénistique, de la seconde guère de Mac�donie � la guère contre Mithridate</i>, BEFAR, 271/1988. Galinski C., <i>Augustan Culture</i>, Princeton, 1996, Gruen, E., S., <i>The Hellenistic World and the Coming of Rome</i>, 2 vol, Berkeley, 1986. Hannestad N., <i>Monumentele publice ale artei romane</i>, tr.rom. M. Gramatopol, Bucure�ti, 1989 Watson, G.R., <i>The Roman Soldier</i>, Londra, 1983.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observa�ii
1. Institu�iile Republicii romane	Lecturi din izvoare, dezbateri, prelegere	
2. Problema agrară în epoca republicană – �ncerc�rile de reformă ale fra�ilor Gracchi	Expunerea, argumentarea, prelegerea, dezbaterea.	
3. Criza republicii romane - dictaturi personale �i formule triumvirale	Expunerea, argumentarea, prelegerea, dezbaterea.	
4. Concep�ia despre stat, rolul conducătorului la finele Republicii. De la „Visul lui Scipio” la testamentul politic al lui Augustus	Prelegere, dezbateri.	
5. Reformele �mp�ra�ilor Diocletianus �i Constantinus.	Expunerea, argumentarea, prelegerea, dezbaterea	
6. Via�a în ora�ele romane – locuin�e, băi, spectacole publice	Expunerea, argumentarea, prelegerea, dezbaterea	
7. Criza �i prabu�irea Imperiului Roman de apus	Prelegere, dialog	
Bibliografie: 1) A. A. BARRETT, <i>Caligula</i>, Bucure�ti, Ed. All; 2) J. BENNETT, <i>Traian</i>, Bucure�ti, Ed. All; 3) A. BIRLEY, <i>Hadrian</i>, Bucure�ti, Ed. All; 4) F. BORDET, <i>Istoria Romei antice</i>, Bucure�ti, Lider; 5) P. BROWN, <i>The World of Late Antiquity: from Marcus Aurelius to Muhamed</i>, London, Thames and Hudson; 6) A. CAMERON, <i>The Later Roman Empire: a.D. 284-430</i>, Glasgow, Ed. Fontana; 7) A. CAMERON, <i>The Mediterranean World in Late Antiquity: A.D. 395-600</i>, London, Routledge; 8) L. CANFORA, <i>Iulius Caesar</i>, Bucure�ti, Ed. All; 9) J. CARCOPINO, <i>Via�a cotidian� �n Roma la apogeul Imperiului</i>, Bucure�ti, Ed. �tiin�ific� �i Enciclopedic�; 10) Ed. CHAMPLIN, <i>Nero</i>, Bucure�ti, Ed. All; 11) E. CIZEK, <i>Istoria Romei</i>, Bucure�ti, Paideia; 12) M. CLAUSS, <i>�mp�ra�i romani. 55 de portrete de la Caesar la Iustinian</i>, Bucure�ti, Ed. Enciclopedic�; 13) P. GRIMAL, <i>Civiliza�ia roman�</i>, Bucure�ti, Ed. Minerva; 14) L. HOMO, <i>Les Institutions politiques romaines</i>, Paris, La Renaissance du Livre; 15) L. HOMO, <i>Le Haut Empire</i>, Paris, P.U.F.; 16) A. H. M. JONES, <i>The Later Roman Empire. 284-602. A social, economic and administrative survey</i> (3 vol.), Oxford, Basil Blackwell; 17) Ph. MATYZSAK, <i>Fii lui Caesar - Prima dinastie a Romei Imperiale</i>, Bucure�ti, Ed. All; 18) Ph. MATYZSAK, <i>Du�manii Romei. De la Hannibal la Attila</i>, Bucure�ti, Ed. All; 19) G. MORGAN, <i>Anul Domnului 69. Anul celor 4 imparati</i>, Bucure�ti, Ed. All; 20) Ch. M. ODAHL, <i>Constantin �i imperiul cre�tin</i>, Bucure�ti, Ed. All;		

21) **R. REMONDON**. *La Crise de l'Empire romain: de Marc-Aurèle à Anastase*, Paris, Presses universitaires de France;

22) **M. ROSTOVITZ**, *The social and economic history of the Roman Empire*, Oxford, Clarendon Press.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului:

€ Disciplina a fost elaborata in concordanta cu lucrarile din domeniu, publicate in tara si strainatate;

€ Unele teme din cadrul cursului cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocuparilor institutiilor de profil sau al unor conferinte stiintifice internationale, inclusiv dezbateri in cadrul revistelor de circulatie internationala.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	R=Răspunsurile la examen (evaluarea finală)	Lucrare scrisă (subiecte teoretice)	70%
10.5 Seminar/laborator	Activitatea individuala de seminar	Testarea continuă pe parcursul semestrului + referat	30%
10.6. Standard minim de performanță			
€ Parcurgerea unui număr de titluri din bibliografia obligatorie; cunoașterea și operarea cu conceptele și noțiunile de bază utilizate pe parcursul cursului.			

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Semnătura directorului de department

